Zasady podejmowania pracy w Polsce przez osoby niebędące obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Szwajcarii

Departament Rynku Pracy MRPiPS Data publikacji: 10.10.2015 Data modyfikacji: 15.07.2019

Aby obywatel państwa spoza Unii Europejskiej/ Europejskiego Obszaru Gospodarczego mógł legalnie pracować w Polsce, musi spełnić wymienione niżej warunki:

- posiadać **dokument dopuszczający go do polskiego rynku pracy** - zezwolenie na pracę, zezwolenie na pracę sezonową, oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi lub zezwolenie na pobyt czasowy i pracę (ewentualnie być zwolnionym z tego wymogu na podstawie szczególnych przepisów);
- posiadać **dokument pobytowy,** z którym wiąże się uprawnienie do wykonywania pracy (np. odpowiednia wiza lub zezwolenie na pobyt);
- wykonywać pracę na warunkach zawartych w zezwoleniu lub oświadczeniu, wyłącznie na rzecz pracodawcy wskazanego w dokumencie;
- podpisać z pracodawcą odpowiednią umowę dotyczącą pracy.

Przepisy dotyczące zatrudniania cudzoziemców w Polsce reguluje ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 i 1622) oraz rozporządzenia wykonawcze.

Dokumenty dopuszczające do polskiego rynku pracy

- **zezwolenie na pracę** (typ A, B, C, D i E) - występuje o nie pracodawca do właściwego wojewody. Uprawnia do wykonywania pracy do 3 lat (w przypadku zezwolenia typu B, gdy cudzoziemiec pełni funkcję w zarządzie osoby prawnej, która zatrudnia powyżej 25 osób, może być ono wydane na okres do 5 lat);
- **zezwolenie na pracę sezonową** (typ S) - występuje o nie pracodawca do właściwego starosty (powiatowego urzędu pracy). Uprawnia do wykonywania pracy w podklasach uznanych za sezonowe (w sektorach rolnictwo, ogrodnictwo, turystyka), do 9 miesięcy w roku kalendarzowym;
- **oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi** - składane przez pracodawcę w powiatowym urzędzie pracy dla obywateli Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy. Uprawnia do wykonywania pracy nie-sezonowej bez zezwolenia, przez okres 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesiącach;
- **zezwolenie na pobyt czasowy i pracę** - występuje o nie cudzoziemiec,

przebywający już legalnie na terytorium Polski, do wojewody właściwego ze względu na pobyt cudzoziemca. Uprawnia jednocześnie do pracy i pobytu.

Dokumenty uprawniające do pobytu

Aby cudzoziemiec mógł legalnie wykonywać pracę w Polsce na podstawie zezwolenia, czy też oświadczenia, musi posiadać tytuł pobytowy, z którym wiąże się uprawnienie do wykonywania pracy w Polsce. **O tytuł pobytowy ubiega się sam cudzoziemiec.** Cudzoziemcy posiadający zezwolenie na pracę (lub zwolnieni z wymogu posiadania zezwolenia na pracę) są uprawnieni do wykonywania pracy na terytorium Polski, jeżeli przybywają w Polsce:

- na podstawie wizy, z wyjątkiem wizy, wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 1, 22 lub 23 - ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2094, 2399) (cel turystyczny, ochrona czasowa, przyjazd ze względów humanitarnych),
- na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 206 ust. 1 pkt 2 - ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2094, 2399) (czyli złożyli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy lub stały) lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku był uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej,
- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, z wyjątkiem zezwolenia udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 181 ust. 1 - ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2094, 2399) (zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu cudzoziemca),
- na podstawie wizy wydanej przez inne państwo obszaru Schengen,
- na podstawie dokumentu pobytowego wydanego przez inne państwo obszaru Schengen,
- w ramach ruchu bezwizowego.

Nielegalne wykonywanie pracy w Polsce **lub nielegalny pobyt** grozi poważnymi konsekwencjami, takimi jak kara grzywny czy wydalenie z Polski. Decyzja o wydaleniu wiąże się z wpisem do wykazu cudzoziemców niepożądanych w Polsce i do Systemu Informacyjnego Schengen dla celów odmowy wjazdu oraz z brakiem możliwości ponownego wjazdu do strefy Schengen.

Gdzie zwrócić się o pomoc?

Bezpłatnych porad i informacji z zakresu prawa pracy i legalności zatrudnienia (również w języku ukraińskim) udziela **Państwowa Inspekcja Pracy**.
Rozpatruje również skargi pracowników na nieprzestrzeganie przez pracodawców przepisów prawa pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz nielegalne zatrudnienie.
Adresy i telefony okręgowych inspektoratów pracy (w każdym mieście wojewódzkim) oraz oddziałów terenowych (w innych większych miastach) można znaleźć na stronie internetowej www.pip.gov.pl.

Inne przydatne adresy:
Urząd do spraw Cudzoziemców

Straż Graniczna

Załączniki

- Praca w polsce informacje dla cudzoziemców.pdf
- Working in Poland - information for foreigners.pdf
- РОБОТА В ПОЛЬЩІ інформація для іноземців.pdf
- РАБОТА В ПОЛЬШЕ информация для иностранцев.pdf
- ПРАЦА Ў ПОЛЬШЧЫ інфармацыя для замежных грамадзян.pdf
- ԿԱՐՃԱԺԱՄԿԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԼԵՀԱՍՏԱՆՈՒՄ.pdf
- MUNCA ÎN POLONIA Informații pentru cetățenii străini.pdf
- პოლონ ეთისოჯახის შრომისა და სოციალური პოლიტიკის სამინისტრო.pdf